

Handläggare
Kajsa Rydergård
Telefon: 08-508 319 44
Lennart Ploom
Telefon: 08-508 283 45

Till
Kulturnämnden
2022-09-27

Funktionshindersrådets arbetssätt och organisation (KS 2021/1716). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningarnas tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lennart Ploom
Stadsarkivarie
Stockholms stadsarkiv

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur delaktighet och inflytande kan stärkas i stadens råd för funktionshinderfrågor. Resultatet av det uppdraget är den utredning som ligger till grund för det remitterade ärendet. Utifrån utredningens resultat föreslår kommunstyrelsen ett antal förändringar av funktionshindersrådets arbetssätt och organisation.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet välkomnar en utredning av funktionshindersrådets arbetssätt och organisation, men hade önskat fler konkreta förslag som syftar till att ta till vara rådets kompetens på ett bättre sätt. Förvaltningarna ser fram emot att ta del av den vägledning som kommunstyrelsen ska ta fram.

Ärendet

Kulturnämnden har ombetts besvara remissen av Funktionshindersrådets arbetssätt och organisation. Remissen ska vara besvarad senast 2022-09-30.

Kulturförvaltningen
Administrativa staben

Askebykroken 13
Box 8100
163 08 SPÅNGA
Telefon 08-508 319 44
Växel 08-508 319 00
kultur@stockholm.se
start.stockholm

Kommunfullmäktige har gett stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur delaktighet och inflytande kan stärkas i stadens råd för funktionshinderfrågor. Resultatet av det uppdraget är den utredning som ligger till grund för det remitterade ärendet. Utifrån

utredningens resultat föreslår kommunstyrelsen ett antal förändringar av funktionshindersrådets arbetssätt och organisation.

Utredningens analys

Utredningen slår fast att råden är viktiga i stadens arbete med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, men att rådets kompetens behöver tas tillvara på ett bättre sätt. Vidare visar utredningen att råden har en jämn könsfördelning men att en övervägande del av ledamöterna är över 60 år. Råden behöver därför stärkas upp med personer som representerar barn och unga med funktionsnedsättning, samt bättre spegla stadens etniska mångfald.

Vidare beskriver utredningen att det behövs bättre strukturer för hur nämnderna tar hand om rådets synpunkter, och att staden på rådets sammanträden bör företrädas av personer med mandat.

Förslag på förändring av rådets organisation och arbetssätt

Minskning av antalet råd och förändrad sammansättning

Stadsdelsnämndernas råd föreslås minska i antal från 13 till 6. Samtidigt föreslås antalet ledamöter i stadsdelsnämndernas funktionshindersråd öka från 7 till 8 per råd.

Antalet råd kopplade till facknämnderna förändras inte. För kulturnämndens del innebär det att nämnden även fortsättningsvis skulle ha ett råd tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern och Skönhetsrådet. Antalet ledamöter kommer även fortsättningsvis att vara 7 per råd. Råden ska träffas minst 4 gånger per år, jämfört med nuvarande 6 gånger per år.

Nya instruktioner och förändrat uppdrag

Enligt förslaget till ny instruktion ska råden vara ett forum som bistår stadens arbete med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Råden ska delta i planering och uppföljning av hur utvecklingsarbetet med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning fortskrider. Råden ska vara remissinstans i strategiska ärenden som rör tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, och ges tillfälle att yttra sig över tjänsteutlåtanden som berör personer med funktionsnedsättning innan beslut fattas.

Kommunstyrelsen ska också ta fram en vägledning för att stödja nämndernas implementering av de nya arbetssätten.

Nominering av ledamöter

Ledamöterna i råden ska utses av respektive nämnd efter förslag från ett nomineringsutskott bestående av Funktionsrådet Stockholm,

Synskadades Riksförbund och Delaktighet, handlingskraft och rörelsefrihet, Stockholmsavdelningen. Det är en förändring jämfört med nuvarande arbetssätt, då ledamöterna nomineras av Funktionsrätt Stockholm.

Utreda möjligheten till ersättning för förlorad arbetsinkomst

Kommunstyrelsen föreslås få i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en ersättning för förlorad arbetsinkomst för rådens ledamöter kan utformas. Syftet är att bredda rekryteringsunderlaget för råden och öka delaktighet och inflytande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben inom kulturförvaltningen och Stockholms stadsarkiv.

Förvaltningarnas synpunkter

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet välkomnar en översyn av funktionshindersrådets arbetssätt och organisation, men konstaterar att utredningen innehåller få konkreta förslag på förändringar. De förändringar som föreslås kommer inte få någon större påverkan för kulturnämndens del. Förvaltningarna hade önskat fler konkreta förslag som syftar till att ta till vara rådets kompetens på ett bättre sätt.

Förvaltningarna ser att den vägledning för implementering av de nya arbetssätten som kommunstyrelsen ska ta fram blir central, men utan den som en bilaga i ärendet är det också svårt att se vilka konsekvenser som förslaget kommer att få. Förvaltningarna hoppas att vägledningen kommer att besvara de frågor som lämnas obesvarade i det nuvarande underlaget.

Nuvarande samarbete med funktionshindersrådet

Kulturnämndens råd för funktionshinderfrågor träffas 10 gånger per år, en vecka innan kulturnämndens sammanträde. Rådet tar då del handlingarna till kulturnämndens sammanträde och lämnar ibland synpunkter på ärendena. På rådets möten deltar förutom rådet själva också en representant från kulturförvaltningen, Stadsarkivet och Kulturhuset Stadsteatern. Ibland träffas rådet digitalt, och ibland på plats i någon av förvaltningarnas verksamheter.

Från och med 2022 har kulturförvaltningen arbetat med ett årshjul för funktionshindersrådets möten, med en plan för när rådet ska träffa avdelningscheferna och andra representanter för förvaltningarnas verksamheter. Rådet träffar även kulturnämndens presidium en gång per år, och hela nämnden en gång per år.

bättre tar tillvara på deras kompetens. Rådet förväntas nu ta del av en stor mängd handlingar som inte alltid har bäring på deras uppdrag, samtidigt som ärendena ofta är i ett skede där det är svårt att göra större ändringar.

Förvaltningarna vill understryka att det är av yttersta vikt att staden lyckas leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningarnas verksamheter behöver ofta råd från personer med egen erfarenhet av att ha en funktionsnedsättning. Det kan gälla strategiska såväl som konkreta frågor, till exempel utformning av publika miljöer och digitala plattformar.

Mot den bakgrunden ser förvaltningarna att utredningen saknar en analys av hur staden bäst kan ta till vara på erfarenheter och synpunkter från personer med funktionsnedsättning. Det hade behövts ett bredare och mer förutsättningslös ansats och undersökning av hur arbetet kan organiseras på ett mer ändamålsenligt sätt. En möjlighet hade till exempel varit att titta på hur barnrätts- och jämställdhetsarbetet är organiserat i staden, eller ge en utblick till hur andra kommuner har organiserat sitt arbete med funktionsrättsfrågor.

Uppdraget, rekrytering och representation

Förvaltningarna delar bilden av att det har varit svårt att fylla alla platser i råden. Samtidigt saknar utredningen en analys av varför råden har så många vakanser. Utredningen lämnar några förslag på åtgärder, men det är tveksamt om dessa kommer att räcka för att komma till rätta med problemet. Anledningarna till att någon väljer att tacka nej till ett uppdrag eller att avsluta sitt uppdrag kan vara många. Utan att ha intervjuat de personer som avslutat eller tackat nej till uppdrag i råden går det inte att med säkerhet veta varför, eller vilka åtgärder som krävs för att få dem att delta i råden. Det hade varit intressant att läsa om vilka hinder som personer med funktionsnedsättning själva ser för sitt deltagande i råden, även här med en utblick bland underrepresenterade grupper, till exempel unga eller personer från ytterstaden.

Förvaltningarna ser inte heller att förslaget att införa ett nomineringsutskott säkert kommer att bidra till att fylla de vakanta platserna. Snarare är det ytterligare ett administrativt steg som införs och som kräver resurser.

Att vara ledamot i ett av stadens funktionshindersråd ska vara ett attraktivt uppdrag som självklart ska gå att kombinera med både arbete och föräldraskap. Förvaltningarna anser därför att förslaget att utreda möjligheten för ledamöterna i stadens funktionshindersråd

att få ersättning för förlorad arbetsinkomst är mycket bra. Det kommer naturligtvis att innebära en ökad administration och ökade kostnader, men förvaltningarna ser det som en viktig reform för att bredda rekryteringen av rådens medlemmar.

Minskning av antalet råd

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ser positivt på att antalet råd för stadsdelsnämnderna minskar från 13 till 6, och förordar en motsvarande förändring för stadens facknämnder. Där skulle kulturnämnden kunna ha ett gemensamt råd med exempelvis idrottsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och kyrkogårdsnämnden. Nämnderna samarbetar redan i flera frågor, bland annat med ett gemensamt dataskyddsbud, och ser därför att ett gemensamt funktionshindersråd skulle gynna det tvärsektoriella arbetssätt som utredningen framhåller som viktigt. En sådan förändring, i kombination med färre möten med ett tydligt årshjul och ett större strategiskt fokus, skulle stärka rådets delaktighet och inflytande.

Det vore även bra med ett samarbete med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag, eftersom många av de frågor som lyfts av funktionshindersrådet är fastighetsrelaterade.

Distribution av handlingar till råden

Den nuvarande formuleringen i instruktionen om att handlingarna ska tillställas rådet på det medium och i den form som de själva önskar är otydlig och inte heller ändamålsenlig. Det vore därför bra att klargöra om formuleringen avser samtliga nämndhandlingar, eller bara rådets egna möteshandlingar, eller att hellre låta skrivningen utgå.

Kulturförvaltningen har en helt och hållet digital distribution av nämndhandlingar, både till nämnden och till funktionshindersrådet. Funktionshindersrådets ledamöter får låna surfplatta från förvaltningen för att ta del av nämndhandlingarna digitalt. Självklart tillhandahåller förvaltningarna tolk vid rådets möten om så behövs.

Övriga synpunkter

Kulturförvaltningen undrar varför Stadsmuseet särskilt pekas ut under kulturnämndens råd för funktionshinderfrågor. Stadsmuseet är en av kulturförvaltningens verksamheter och ingår naturligtvis i det område som rådet bevakar, men kulturförvaltningen anser inte att det behöver omnämnas särskilt i reglementet.

Bilagor

1. Remiss av Funktionshindersrådets arbetssätt och organisation. Remisstid 2022-09-30